

Dödligheten

Sverige är ett av de länder som har den högsta medellivslängden i världen. Dessutom är spädbarnsdödligheten mycket låg. Sedan 1980 har spädbarnsdödligheten halverats. Under de senaste åren tycks dock den tidigare snabba nedgången bromsats upp. År 2002 var spädbarnsdödligheten för pojkar 3,5 och för flickor endast 3,0 per 1000 levande födda eller 3,3 för båda könen tillsammans. I ett europeiskt perspektiv är detta en låg dödlighet men ändå inte den lägsta

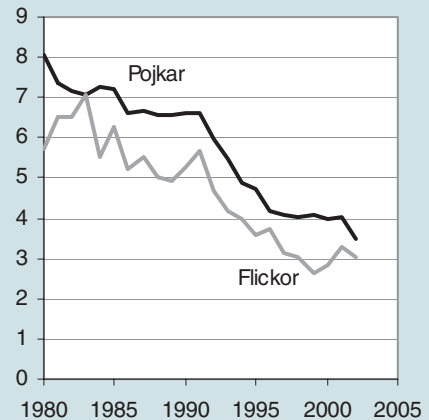
Spädbarnsdödligheten år 2001 i några länder

Land	Per 1000 födda
Island	2,7
Japan	3,1
Finland	3,2
Spanien	3,5
Sverige	3,7
Norge	3,9
Frankrike	4,3
Tyskland	4,5
Italien	4,6 (år 2000)
Österrike	4,8
Danmark	4,9
Schweiz	4,9
Portugal	5,0
Belgien	5,0
Nederländerna	5,4
Storbritannien	5,5
Grekland	5,9
Irland	6,0

Källa: Europarådet, Ministry of Health Labour and Welfare in Japan samt INSEE Frankrike

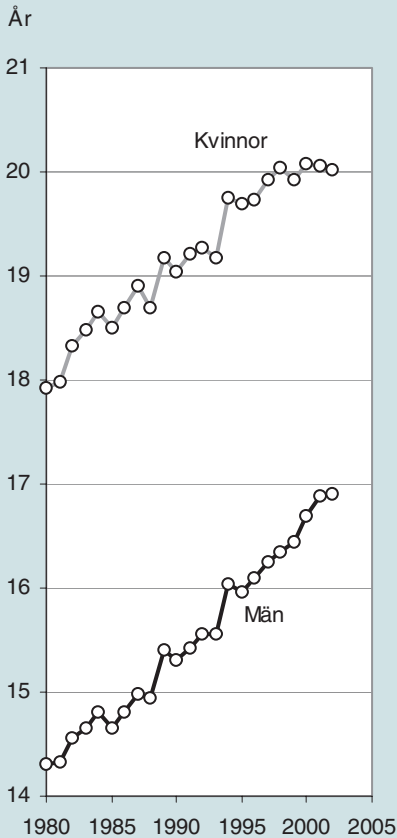
Spädbarnsdödligheten efter kön 1980–2002

Antal per 1000 levande

Enligt Europarådet hade år 2001 tre länder i Europa lägre spädbarnsdödlighet än Sverige. Även för Japan kan man notera en lägre spädbarnsdödlighet än för Sverige. Jämförelser av spädbarnsdödligheten mellan länder kan emellertid vara problematiska på grund av varierande definitioner och praxis samtidigt som skillnaden i dödlighet mellan länderna är så liten. Vilket land som har den lägsta dödligheten är därför inte helt lätt att besvara.

Återstående medellivslängd efter kön vid 65 års ålder 1980-2002

Medellivslängden för män har ökat med fem år sedan år 1980. Ökningen var stark även under de senaste två åren och för år 2002 blev medellivslängden för män 77,7 år. Medellivslängden för kvinnor har ökat med litet mer än tre år sedan år 1980. Ökningen har således varit litet långsammare än för män. Skillnaden i medellivslängd mellan män och kvinnor minskade från 6 år 1980 till dagens 4,4 år. Efter en lång period med ständigt ökande medellivslängd för kvinnor har den under de senaste tre åren knappast förändrats alls. Den återstående medellivslängden vid 65 år för kvinnor har till och med minskat en aning under de senaste två åren. Det är en ny trend vi här kan observera med en långsammare nedgång i dödligheten bland äldre kvinnor och även bland medelålders kvinnor är dödlighetsnedgången inte längre lika snabb som tidigare.

En förklaring till den långsammare dödlighetsnedgången bland äldre kan vara att influensor och andra infektionssjukdomar fått en större betydelse. Vidare drabbades under år 2002 många äldre av vinterkräksjukan. Det är dock ännu för tidigt att säga vad som ligger bakom den nya trenden. När dödsorsaksstatistiken för de senaste åren föreligger kan vi börja söka förklaringar till det observerade trendbrottet.

Spädbarnsdödlighet och medellivslängd Sverige 1980–2002

År	Spädbarnsdödlighet			Medellivslängd		Återstående medellivslängd vid 65 år	
	Pojkar	Flickor	Samtliga	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
1980	8,1	5,7	6,9	72,8	78,8	14,3	17,9
1990	6,6	5,3	6,0	74,8	80,4	15,3	19,0
2000	4,0	2,8	3,4	77,4	82,0	16,7	20,1
2001	4,0	3,3	3,7	77,6	82,1	16,9	20,1
2002	3,5	3,0	3,3	77,7	82,1	16,9	20,0

Medellivslängd i ett antal länder år 2000-2001

Land	Män	År	Land	Kvinnor	År
Portugal	73,6	2001	Danmark	79,3	2001
Belgien	74,6	2000	Irland	79,6	2001
Finland	74,6	2001	Storbritannien	80,2	2000
Irland	74,6	2001	Portugal	80,3	2001
Danmark	74,7	2001	Grekland	80,6	1999
Tyskland	75,0	2000	Nederländerna	80,7	2001
Grekland	75,5	1999	Belgien	80,8	2000
Storbritannien	75,5	2000	Tyskland	81,0	2000
Frankrike	75,6	2001	Island	81,4	2000
Italien	75,7	1998	Finland	81,5	2001
Spanien	75,7	2000	Norge	81,5	2001
Nederländerna	75,8	2001	Österrike	81,7	2001
Österrike	75,9	2001	Italien	81,8	1998
Norge	76,2	2001	Sverige	82,1	2001
Schweiz	77,4	2001	Spanien	82,5	2000
Sverige	77,6	2001	Frankrike	82,8	2001
Island	78,0	2000	Schweiz	83,0	2001
Japan	78,1	2001	Japan	84,9	2001

Källa: Europarådet, Ministry of Health Labour and Welfare, Japan samt INSEE, Frankrike

Även om Sverige har en mycket hög medellivslängd så finns det andra länder med lika hög eller högre medellivslängd. Medellivslängden för kvinnor är högre än i Sverige i åtminstone fyra länder nämligen Japan, Schweiz, Frankrike och Spanien. Bland män är det Japan och Island som har högre medellivslängd än Sverige.

Regionala skillnader i livslängd

Det finns regionala skillnader i livslängden. Vid en länsvis jämförelse är livslängden högst i landets södra delar, särskilt i den sydvästra delen. I mellersta och norra Sverige är livslängden lägst. Den stigande livslängden i hela landet har inte förändrat detta regionala mönster utan skillnaderna i livslängd i stort har varit oförändrade ända sedan 1960-talet.

Vid en standardisering av dödligheten med hänsyn till skillnader i ålderstrukturen framträder några tydliga skillnader i dödlighet mellan kommungrupperna. I storstäderna har såväl kvinnor som män i åldern 20–64 år högre dödlighet än genomsnittet för riket samtidigt som man för samma åldersgrupp kan notera en lägre dödlighet i

förortskommunerna än för riket som helhet. I storstäderna och förortskommunerna är dödligheten bland ungdomar under 20 år lägre än för riket medan bland annat industrikommuner uppvisar en högre dödlighet än för riket. Det observerade antalet dödsfall i åldrarna under 20 år är dock få varför man bara för kvinnor under 20 år i förortskommuner kan notera en dödlighet signifikant lägre än för riket. Kvinnor 65 år eller äldre i storstäder och förortskommuner har en lägre dödlighet än riket medan förhållandet är det motsatta för övriga kommungrupper. Det enda undantaget är större städer där dödligheten för äldre kvinnor inte är signifikant skild från rikets dödlighet.

Standardiserad dödlighet 2000-2002 efter kön, ålder och kommungrupp (SMR)						
Kommungrupp	Män			Kvinnor		
	0–19 år	20–64 år	65– år	0–19 år	20–64 år	65– år
Storstäder	91	117 *	101	87	110 *	97 *
Förortskommuner	88	89 *	94 *	82 *	93 *	93 *
Större städer	105	95 *	100	108	98	100
Medelstora städer	99	102	101	98	101	102 *
Industrikommuner	105	101	100	110	104	103 *
Landsbygdskommuner	113	100	99	120	102	104 *
Glesbygdskommuner	142	116 *	111 *	126	90	111 *
Övr större kommuner	109	97	99	127	98	103 *
Övr mindre kommuner	98	100	103 *	88	98	104 *
Riket	100	100	100	100	100	100

* Markerade tal är signifikant skilda från riket (5 % nivå)